T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

MALATYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 10
7. DENETİM BULGULARI 11
8. EKLER 42

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu (TL) 4
Tablo 2:Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu 4
Tablo 3:Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu 5
Tablo 4:Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler 5
Tablo 5: 5216 Sayılı Kanun'un 26'ncı Maddesine Göre Şirketlere Devredilen Taşınmazlar .. 17
Tablo 6: Belediye Tarafından Şirkete Rayiç Değerlerinin Altında Kiraya Verilen Yerler..... 19
Tablo 7: Şirket Tarafından 2886 Sayılı Kanun'un 51/g Maddesi Uyarınca Kiraya Verilen Yerler..... 22
Tablo 8: Pazarlık Usulünün (51/g) Kullanılması İle İhale Edilen Taşınmazlar..... 25
Tablo 9:İlan ve Reklam Vergisine İlişkin Ücret Tarifesi..... 39
Tablo 10:Işıksız Reklam Alanlarına İlişkin Olması Gereken Vergi Tutarının Hesabı 40

www.balioglu.net

KISALTMALAR

MİBMY: Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

TL **:** Türk Lirası

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Hizmet İmtiyaz Sözleşmesine Konu Edilen Maddi Duran Varlıkların İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Hazine Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazın Derneğe Ücretsiz Olarak Kullandırılması

2. Tahakkuk Eden Kira Alacağının Takip ve Tahsilatının Gerçekleştirilmemesi

3. Belediyeye Ait Taşınmazların İşletme Haklarının İhale Yapılmadan Belediye Şirketlerine Devredilmesi

4. Belediye Şirketine İşletilmek Üzere Verilen Yerlerin Devir Bedellerinin Düşük Belirlenmesi ve Şirkete Devredilen Yerlerin Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi

5. Belediyeye Ait Taşınmazların Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi

6. Reklam Alanlarının İhale Yapılmaksızın Kiralanması

7. Servis Araçlarının İhale Yapılmaksızın Süresiz Bir Şekilde Çalıştırılması

8. Özel Kalem Müdürlüğü Kadrosunun Memuriyete Sınavsız Giriş Yöntemi Olarak Kullanılması

9. Arabuluculuk Ve Mahkeme Kararları İle Ödenen Ücretlerden Gelir Vergisi Kesintisinin Yapılmaması

10. Yapılandırılmış Borçların Muhasebe Hesaplarında Vadelerine Göre İzlenmemesi

11. Faaliyet Alacaklarından Yapılandırılmış Olanların Ayrı Hesapta İzlenmemesi

12. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

13. Tatil Günlerinde Çalışan İşyerlerinden Çalışma Ruhsatı Harcının Tahsil Edilmemesi

14. Beyanname Vermeyen Vergi Mükellefleri Hakkında Uygulanması Gereken Cezaların Tatbik Edilmemesi

15. İlçe Belediyelerince Tahsil Edilen ve Büyükşehir Belediyesi Hesaplarına Aktarılması

www.balioglu.net

Gereken Otopark Bedellerinin Takibinin Yapılmaması

16. İlan ve Reklam Vergisinin Eksik Tahakkuk Ettirilmesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli idareler" başlıklı 127'nci maddesinde; Belediyeler, belde halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzelkişileri olarak tanımlanmış; kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Malatya Büyükşehir Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

www.balioglu.net

Büyükşehir Belediyesinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu olup bu Kanun'da belediyenin görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu ile diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, gerek büyükşehir belediyelerinin gerekse büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Ayrıca büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmakta ve bu konu Kanun'da açıkça ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik amacıyla adımlar atabileceği ve gıda bankacılığı

yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

6360 sayılı Kanun ile birlikte büyükşehir belediyelerinin yetki, görev ve sorumluluk alanları genişletilerek büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasındaki ilişkiler ve hizmetlerin yerine getirilmesi noktasında düzenleyici ve bağlayıcı karar alma yetkisi verilmiştir.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasada hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2.Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Büyükşehir Belediyesin organları; Büyükşehir Belediye Meclisi, Büyükşehir Belediye Encümeni ve Büyükşehir Belediye Başkanından oluşmaktadır. Karar organı olan Büyükşehir Belediye Meclisi Büyükşehir Belediye Başkanı ve 49 üyeden oluşmaktadır.

www.balioglu.net

Büyükşehir Belediye teşkilatı ise norm kadro esaslarına uygun olarak genel sekreterlik, daire başkanlıkları ve müdürlüklerden teşkil etmektedir. Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi büyükşehir belediyesi meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Büyükşehir Belediyesi personeli Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından atanır. Personelden müdür ve üstü unvanlı olanlar ilk toplantıda Büyükşehir Belediye Meclisinin bilgisine sunulur. Genel sekreter, belediye başkanının teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından atanır.

Büyükşehir Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 4 adet birim belirlenmiştir. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Başkanlığı, İç Denetim Birim Başkanlığı ve Etik Komisyonu'dur. Doğrudan Başkana bağlı diğer birim olan Genel Sekreterlik idarenin en önemli icra organıdır.

Hukuk Müşavirliği ve Belediye İştirakleri Şube Müdürlüğü doğrudan Genel Sekretere bağlı olan birimlerdir. Genel Sekretere bağlı 4 Genel Sekreter Yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 16 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili Genel Sekreter Yardımcılıklarına bağlıdır.

Malatya Büyükşehir Belediyesi verdiği hizmetleri; memur (657-4/A) statüsünde 510 personel, sözleşmeli personel (657-4/B) statüsünde 28 personel, işçi (657-4/D) statüsünde ise 41 personel ile gerçekleştirmektedir. Ayrıca belediye şirketinden hizmet alımı yoluyla çalıştırılan 2002 işçi bulunmaktadır.

Malatya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığının, Malatya Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MASKİ) olmak üzere bir tane bağlı kuruluşu bulunmaktadır. Malatya Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (MASKİ) Genel Müdürlüğü, Bakanlar Kurulu'nun 13.03.2014 tarih ve 2014/6072 sayılı kararının, 31.03.2014 tarih ve 28958 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile Malatya Büyükşehir Belediyesine bağlı olarak büyükşehir belediye sınırları içerisinde kanunla belirlenen su ve kanalizasyon işlerini yapmak üzere kurulmuştur.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahallî idareler bütçeleri de sayılmış, mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

www.balioglu.net

Belediyeler, bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

Belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan bütçe, belediyenin malî yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Malatya Büyükşehir Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Malatya Büyükşehir Belediyesinin 2019 mali yılı bütçesi ile 696.454.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup, önceki yıldan devreden ödenek bulunmaması ve yıl içinde herhangi bir ek ödenek verilmemesi nedeniyle 2019 yılı ödenek toplamı 696.454.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde ise 531.498.102,04 TL bütçe gideri yapılmış, 164.955.897,96 TL ödenek iptal edilmiş, 2020 yılına ödenek devri yapılmamıştır.

Sonuç olarak 2019 yılı gider bütçesi 696.454.000,00 TL olmakla beraber, gelir bütçesi

501.000.000,00 TL olarak belirlendiğinden 195.454.000,00 TL bütçe açığının ise borçlanma yoluyla karşılanacağına hükmedilmiştir.

Bütçe tertipleri arasında gerçekleştirilen aktarmaları da içeren Malatya Büyükşehir Belediyesinin 2019 yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu (TL)

Gider Çeşidi	Bütçe İle Verilen Ödenek	Aktarmayla		Net Bütçe Ödeneği Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	İptal Edilen Ödenek
		Eklenen (+)	Düşülen (-)			
Personel Giderleri	58.657.000,00	350.000,00	350.000,00	58.657.000,00	51.530.550,99	7.126.449,01
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	7.920.000,00	200.000,00		8.120.000,00	7.843.487,03	276.512,97
Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	314.032.000,00	33.688.539,38	27.030.539,38	320.690.000,00	222.136.691,63	98.553.308,37
Faiz Giderleri	65.000.000,00	49.095.000,00		114.095.000,00	114.092.664,41	2.335,59
Cari Transferler	22.181.000,00	7.566.098,02	5.721.098,02	24.026.000,00	18.242.363,97	5.783.636,03
Sermaye Giderleri	158.664.000,00	14.902.000,00	28.967.000,00	144.599.000,00	91.691.276,65	52.907.723,35
Borç Verme	20.000.000,00	6.000.000,00		26.000.000,00	25.961.067,36	38.932,64
Yedek Ödenekler	50.000.000,00		49.733.000,00	267.000,00	0	267.000,00
Genel Toplam	696.454.000,00	111.801.637,40	111.801.637,40	696.454.000,00	531.498.102,04	164.955.897,96

www.balioglu.net

Malatya Büyükşehir Belediyesinin 2019 yılı tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları ise aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 2:Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Başlangıç Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	58.657.000,00	51.530.550,99	87,85
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	8.120.000,00	7.843.487,03	96,59
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	320.690.000,00	222.136.691,63	69,27
04- Faiz Gideri	114.095.000,00	114.092.664,41	99,99
05- Cari Transferler	24.026.000,00	18.242.363,97	75,93
06- Sermaye Giderleri	144.599.000,00	91.691.276,65	63,41
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	26.000.000,00	25.961.067,36,	99,85
09- Yedek Ödenekler	267.000,00	0,00	-
Bütçe Giderleri Toplamı	**696.454.000,00**	**531.498.102,04**	**76,31**

Tablo 3:Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	9.870.000,00	7.687.483,43	77,89
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	25.780.000,00	34.521.092,83	133,91
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	3.000.000,00	28.044.936,19	934,83
05- Diğer Gelirler	446.450.000,00	420.393.341,04	94,16
06- Sermaye Gelirleri	16.900.000,00	4.485.379,12	26,54
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00
Bütçe Geliri Toplamı	**502.000.000,00**	**495.132.232,61**	**98,63**
09- Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	-1.000.000	0,00	-
Net Bütçe Geliri	**501.000.000,00**	**495.132.232,61**	**98,83**

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2019 yılı Faaliyet Gideri 510.944.522,85 TL, Faaliyet Geliri 484.296.041,55 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise -26.648.481,30 TL olarak gerçekleşmiştir.

Malatya Büyükşehir Belediyesinin sermaye ortağı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 4:Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Esenlik İmar İnşaat Ltd Şti	31.000.000,00	31.000.000,00	100
2	Belediye Sosyal Tesisleri Ltd Şti	9.000.000,00	9.000.000,00	100
3	Meston Kent Dizayn Çevre İnşaat Ltd.Şti.	15.750.000,00	15.750.000,00	100
4	Melid Ulaşım ve Hizmet Grupları Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	2.010.000,00	2.010.000,00	100
5	Motaş A.Ş	95.607.222,00	93.991.822,00	98,31
6	Kültür A.ş.	7.120.000,00	6.931.280,00	97,35
7	Megsaş A.Ş.	4.539.803,09	4.362.507,25	96,09

www.balioglu.net

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup, kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu ve
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci Kısmında "İç Kontrol Sistemi" düzenlenmiş olup bu kısımda, iç kontrol sistemine ilişkin olarak; iç kontrolün tanımı ve amacı, kontrolün yapısı ve işleyişi, ön mali kontrol, mali hizmetler birimi, muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları, muhasebe yetkilisinin nitelikleri ve atanması, iç denetim, iç denetçinin görevleri, iç denetçilerin nitelikleri ve atanması, iç denetim koordinasyon kurulu, iç denetim koordinasyon kurulunun görevleri hususlarına yer verilmiştir.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde iç kontrol, "*idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü*" olarak tanımlanmıştır.

Bu çerçevede İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın "İç kontrol standartları" başlıklı 5'inci maddesine istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği yayımlanmıştır. Belediye tarafından da iç kontrol sisteminin oluşturulmasını teminen, 2017 yılında Kamu İç kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır. Bu itibarla Belediyenin iç kontrol sistemi; anılan Tebliğ'de yer verilen kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenleri esas alınarak değerlendirilmiştir.

Belediyede kontrol ortamı standartlarına ilişkin olarak birimlerin görev, yetki ve sorumluluklarını içeren Yönetmeliklerin düzenlendiği; birimler bazında çalışan personelin görev, yetki ve sorumluluklarına dair ise görev tanım formlarının oluşturulduğu görülmüştür. Belediyede iş süreçlerinin belirlendiği ve tüm birimler için iş akış şeması oluşturulması

çalışmalarının başladığı görülmüştür.

Öte yandan personelin yeterliliğine ilişkin olarak personel hizmet içi eğitim taleplerinin alındığı bu talebe istinaden oluşturulan programın duyurulması suretiyle eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirildiği; etik değerlerin sağlamasını teminen de Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde personel ile etik sözleşmesinin imzalandığı görülmüştür.

Ancak Belediyede daire başkanlığı ile şube müdürlüğü dışındaki makamlara ilişkin olarak yetki devri ve sınırlaması esaslarının yazılı olarak belirlenmediği görülmüştür.

Belediye tarafından risk değerlendirme standartlarının oluşturulması amacıyla 2020-2024 yılları Stratejik Planı'nın; tüm paydaşların katılımı ile üst yönetimin öncülüğünde, politika belgeleri dikkate alınarak, vizyonel ve mevzuata uygun bir şekilde hazırlandığı görülmüştür.

Belediye Performans Programı'nda ise Stratejik Plan'da yer alan orta ve uzun vadeli amaç ve hedeflere ilişkin yıllık hedeflerin, söz konusu hedefleri gerçekleştirmek üzere belirlenen faaliyetlerin ve bunların kaynak ihtiyacının yer aldığı görülmüştür. Ayrıca anılan Program'da performans hedeflerine ne derecede ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek üzere oluşturulan performans göstergelerine de yer verilmiştir.

www.balioglu.net

Ayrıca birimlerin faaliyetlerine ilişkin riskler, etki ve olasılık düzeyleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Ancak Belediye tarafından vizyon, misyon ve uzun vadeli kurumsal hedeflere ilişkin gerçekleştirilen risk belirleme çalışmalarının yetersiz olduğu görülmüştür.

Belediyede kontrol faaliyetleri standartlarına ilişkin olarak riskleri karşılamaya uygun kontrol stratejilerinin belirlendiği görülmüştür. Ancak kontrol faaliyetlerine ilişkin sorumlular sistemi kapsayıcı şekilde belirlenmemiştir. Görevler ayrılığına ilişkin olarak ise harcama yetkililiği ve muhasebe yetkililiği görevlerinin aynı kişide birleşmemesi hususuna riayet edilmiştir.

Ayrıca iç kontrolün esaslarından biri olan ön mali kontrol faaliyetlerinin, yerine getirildiği bu bağlamda Belediyede mali hizmetler uzmanı ile mali hizmetler uzman yardımcısının istihdam edildiği görülmüştür. İlgili personele, İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik'in "Kontrol yetkisi" başlıklı 14'üncü maddesine uygun olarak yetki devri yapılmıştır. Bu suretle Mali Hizmetler Biriminin ön malî kontrolüne tâbi malî karar ve işlemlerin kontrolü, birimin iç kontrol alt birimi tarafından yerine

getirilmektedir. Harcama birimlerinin kendi içinde yaptığı ön mali kontrollerin de yeterli olduğu görülmüştür.

Belediyede bilgi ve iletişim standartlarının oluşturulması amacıyla 2018 yılı Faaliyet Raporu'nun; birim faaliyet raporları esas alınarak, tüm faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde üst yönetici tarafından hazırlandığı ve kamuoyuna duyurulduğu görülmüştür. Anılan Rapor'da harcama yetkilileri tarafından verilen iç kontrol güvence beyanı da bulunmaktadır.

Ayrıca Yönetim Bilgi Sistemi ile münferit bilgi ve raporlar üretilerek Belediye içi iletişimin sağlandığı görülmüştür. Ek olarak bilgi güvenliği yönetim sistemleri standartları Belediyede uygulanmakta olup bilgi güvenliği ve yedekleme gereklilikleri yeterli düzeyde sağlanmaktadır.

Belediyede kontrol faaliyetleri standartlarına ilişkin olarak iç denetim birimi kurulmuş olup anılan birimde iki iç denetçi istihdam edilmektedir. İç denetçilerin, üst yöneticinin belirlemiş olduğu konularda denetim faaliyetlerine başladığı görülmüştür. Ancak iç kontrolün değerlendirilmesine yönelik olarak İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun oluşturulmadığı ve iç kontrol sistemine ilişkin aksaklıkların üst yöneticiye bildirilmesi hususunda eksiklerin olduğu değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Malatya Büyükşehir Belediyesinin 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Hizmet İmtiyaz Sözleşmesine Konu Edilen Maddi Duran Varlıkların İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

Belediye tarafından devredilen toplu ulaşım hizmetlerinin işletilmesi işinin kapsamındaki yer üstü düzenleri ve taşıtlar gibi maddi duran varlıkların, 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabında izlenmediği görülmüştür.

07.05.2014 tarih ve 28993 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Hizmet İmtiyaz Sözleşmeleri" başlıklı 32 no.lu Devlet Muhasebesi Standardı'nın "Amaç" bölümünde;

"*1. Bu standardın amacı; imtiyaz veren bir kamu kurum veya kuruluşunun taraf olduğu hizmet imtiyaz sözleşmelerinin muhasebeleştirilme ilke ve esaslarını belirlemektir.*" hükmü,

Standardın "Tanımlar" bölümünde;

"*6. Aşağıdaki terimler, bu standartta belirtilen anlamları ile kullanılmaktadır: (...)*

Hizmet İmtiyaz Sözleşmesi: *İmtiyaz veren ile işletmeci arasındaki; 1) İşletmecinin, belirlenmiş bir süre için imtiyaz veren adına kamu hizmetlerini sağlamak amacıyla hizmet imtiyaz varlığını kullandığı (...) bağlayıcı sözleşmedir. (...)*

Hizmet İmtiyaz Varlığı: *Hizmet imtiyaz sözleşmesinde yer alan kamu hizmetlerini sağlamak amacıyla kullanılan bir varlıktır ve bu varlık; (...) 2) İmtiyaz verenin hâlihazırda mevcut olan bir varlığını veya mevcut olan bir varlığına yapılan iyileştirmeyi, ifade eder. (...)*" hükmü yer almaktadır.

Mezkûr düzenlemenin "Hizmet İmtiyaz Varlığının Ölçülmesi ve Muhasebeleştirilmesi" bölümünde;

"*7. İşletmecinin temin ettiği bir varlık ve imtiyaz verenin mevcut varlığında yapılan iyileştirme, aşağıdaki koşulların birlikte sağlanması durumunda imtiyaz veren tarafından hizmet imtiyaz varlığı olarak muhasebeleştirilir:*

www.balioglu.net

1) İmtiyaz veren; işletmecinin bu varlıkla hangi hizmetleri, kime ve hangi fiyatla sunmak zorunda olduğunu kontrol ediyor veya düzenliyorsa, (...)" ifadesi,

"Yükümlülüklerin Ölçülmesi ve Muhasebeleştirilmesi" bölümünde ise;

"*12. İmtiyaz veren, bir hizmet imtiyaz varlığını kaydettiği zaman karşılığında yükümlülük kaydını da yapar. İmtiyaz verenin mevcut bir varlığının bir hizmet imtiyaz varlığı olarak yeniden sınıflandırıldığı durumlarda ise işletmeci tarafından yerine getirilen ek yükümlülükler haricinde yükümlülük muhasebeleştirilmez. (...)*" ifadesi yer almaktadır.

Anılan hükümler uyarınca kamu hizmeti mahiyetindeki toplu ulaşım hizmetlerinin, Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından bağlı ortağı olduğu Şirkete kar veya zararı ait olacak şekilde işletilmek üzere devredilmesinin hizmet imtiyaz sözleşmesi kapsamında olduğu değerlendirilmektedir. Dolayısıyla hizmet imtiyaz sözleşmesine konu edilen Belediye varlıkları da hizmet imtiyaz varlığını ifade etmektedir. Son olarak da işletmecinin bu varlıklarla sunduğu hizmetlerin fiyat ve esasları, Belediye bünyesinde kurulan Ulaşım Koordinasyon Merkezi tarafından belirlendiğinden hizmet imtiyaz varlığının muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Bu muhasebe işleminin ise; imtiyaz veren Belediyenin mevcut bir varlığının, bir hizmet imtiyaz varlığı olarak sınıflandırılması kapsamında yapılmasından dolayı herhangi bir yükümlülük kaydı içermemesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Bu itibarla her ne kadar 5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde öngörülen Danıştay görüşü ve Bakanlık kararı olmasa da yukarıda belirtilen esaslar ile işleticiye devredilen maddi duran varlıkların, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 200'üncü maddesi ile "Hesabın işleyişi" başlıklı 201'inci maddesi uyarınca 256 no.lu hesapta izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan denetimde; toplu ulaşım hizmetinin işletilmesine ilişkin sözleşmeye istinaden birtakım yapı ve tesisler ile trambüs ve otobüslerin, Şirkete devredildiği görülmüştür. Ancak İdare tarafından anılan maddi duran varlıkların halen ilgisine göre 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı ile 254 Taşıtlar Hesabında izlendiği; sınıflandırma kapsamında 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir. Bu durum, örnekleme yapmak gerekirse; 12 adet trambüs ile 55 adet otobüsün, hizmet imtiyazı kapsamında işleticinin tasarrufuna bırakılması bilgisine mali tablolar aracılığıyla ulaşılamamasına neden olmaktadır.

Bu itibarla mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını teminen hesap planında öngörülen sınıflandırma kapsamında söz konusu varlıkların muhasebe işlemlerinin yapılmaması sonucunda 2019 yılı Bilançosunda 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı ve 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı itibarıyla hataya neden olunmuştur.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Hazine Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazın Derneğe Ücretsiz Olarak Kullandırılması

Hazine tarafından Malatya Büyükşehir Belediyesine tahsis edilen taşınmazın 971.823,90 TL bedelle Belediye tarafından restore edildiği ardından tahsis amacı dışında bir derneğe kullandırıldığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde;

"*Kamu idareleri, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler. Tahsis edilen taşınmaz, amaç dışı kullanılamaz.*" hükmü yer almaktadır.

19.06.2017 tarih ve 26557 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'in "Tahsisli ve kiralanmış yerlerdeki işlemler" başlıklı 70 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında; "*Tahsisli veya kiralanmış yerlerin yetkili İdarenin bilgisi dışında kullanılması veya kullandırılması, ecrimisil alınmasını gerektirir.*" Denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinin (d) bendinde ise; "*Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedeli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlar kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür."* hükmüne yer verilmiştir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemede, Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından; mülkiyeti Hazineye ait olan ve Battalgazi İlçesi Niyazi Mahallesi Niyazi Mısri Cd. No:30 adresinde yer alan 646 m2 yüzölçümlü taşınmaz kültür merkezi olarak kullanılmak üzere 25.02.2016 tarihinde Malatya Büyükşehir Belediye Başkanlığına süresiz olarak tahsis edildiği; Belediye tarafından söz konusu taşınmazın 971.823,90 TL bedel ile restore edildiği ve 12.06.2018 tarihinden itibaren de beş yıllığına bir derneğin kullanımına bırakıldığı tespit edilmiştir.

Belediye tarafından tahsis amacı dışına çıkılmadığı, taşınmazın tahsis amacı doğrultusunda kullanımı için ortak hizmet projesi kapsamında derneğin kullanımına bırakıldığı bildirilmişse de tahsis eden idarenin bilgisi dışında bu işlemin yapılması mümkün değildir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından tahsis edilen taşınmazın tahsis amacına uygun kullanılarak üçüncü kişilere kullandırılmaması gerekmektedir. Aksi takdirde herhangi bir kanuni dayanağı olmaksızın ücretsiz olarak dernek kullanımına bırakılan taşınmaza ilişkin Belediye tarafından ecrimisil ödenmesi durumu veya tahsisin iptali ile karşılaşılabileceği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 2: Tahakkuk Eden Kira Alacağının Takip ve Tahsilatının Gerçekleştirilmemesi

Malatya Büyükşehir Belediyesi ile Yeni Malatyaspor Kulubü arasında Yeni Malatya Stadyumu'nun kullanımına ilişkin olarak tanzim edilen kira sözleşmelerinden doğan yasal faizler hariç 633.756,28 TL tutarındaki kira alacağının tahsil edilmediği görülmüştür.

Belediyenin; T.C. Gençlik Ve Spor Bakanlığı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünden 28.07.2017 tarihli sözleşmeye istinaden 344.050 TL'ye kiralamış olduğu Yeni Malatya Stadyumu, 18.09.2017 tarihli sözleşme ile Yeni Malatyaspor Kulubü'ne bir yıllığına kiralanmıştır. İlgili sözleşmenin "Yeni Malatyaspor Kulübü tarafından yerine getirilecek yükümlükler" başlıklı 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında;

"*Yeni Malatyaspor Kulübü, stadyumun 1 yıllık kullanım bedeli olan 345.000 TL'yi 12 eşit taksitte ödeyecektir. (...) taksitler her ayın 15. Gününde Malatya Büyükşehir Belediyesi hesabına yatırılacaktır. Vadesinde ödenmeyen kullanım bedellerine, 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesi gereğince belirlenen oranda gecikme faizi uygulanır.*" hükmü yer almaktadır.

Ek olarak bir yıllık sözleşme süresi sona eren Stadyum, 25.09.2018 tarihinde yeni bir

sözleşme ile aynı kulübe 345.000,00 TL'ye kiralanmıştır.

Yapılan incelemede ise Belediyenin, Spor Genel Müdürlüğüne kiracı sıfatıyla 688.100,00 TL tutarındaki kira bedelini ödemiş olmasına rağmen Yeni Malatyaspor Kulübünden 2017 ve 2018 yıllarına ilişkin olarak 633.756,28 TL tutarındaki kira bedelini tahsil etmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesine göre kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, bu işlemlerin zamanında ve eksiksiz yapılmasından sorumludur.

Bu itibarla anılan Kanun'un amacına yönelik olarak kamu kaynaklarının etkili ve ekonomik kullanılmasını teminen bulgu konusu kira alacaklarının, zamanında ve eksiksiz bir şekilde tahsil edilmesi gerekmektedir. Bu durum, kira alacağının zamanaşımına uğramaması ve tahsiline ilişkin görevli olanların sorumluluğu açısından önem arz etmektedir.

BULGU 3: Belediyeye Ait Taşınmazların İşletme Haklarının İhale Yapılmadan Belediye Şirketlerine Devredilmesi

www.balioglu.net

Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi kapsamında olmayan düğün salonu, hidroelektrik santrali, güneş enerjisi santrali, umumi tuvalet, soğuk hava deposu, kuaför, kuyumcu, fotoğrafçı, çiçekçi gibi taşınmazların işletme haklarının ihale yapılmadan Belediyenin şirketlerine devredildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde;

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

(...)

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür" denilmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Şirket kurulması" başlıklı 26'ıncı maddesinde;

"(...) Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir. (Ek cümle: 12/11/2012-6360/10 md.) Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir" hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre belediye tarafından bir taşınmazın devri ya da tahsisi ancak diğer tarafın mahalli idare ya da kamu kuruluşu olması durumunda mümkündür. Mahalli idarenin tanımı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda; *"Mahallî idare: Yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareleri,"* şeklinde yapılmış olup, bu tanıma belediye şirketlerinin dahil olmadığı açıktır.

www.balioglu.net

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesinde ise özel bir düzenlemeye yer verilmiş ve büyükşehir belediyelerinde; hafriyat sahaları, toplu ulaşım hizmetleri, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerinin ihale yapılmaksızın belediyelerin şirketlerine devredilebileceği ifade edilmiştir. 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesinde belirtilen yerler tahdidi olarak sayılmış olup bunların dışındaki taşınmazların veya işletme hakkı niteliğindeki yerlerin büyükşehir belediyesinin %50'sinden fazlasına ortağı olduğu şirketlere ihalesiz olarak kiralanması veya tahsis edilmesi mümkün değildir.

Büyükşehir Belediyesi tarafından; aşağıdaki listede gösterilen ve 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi kapsamında yer almayan düğün salonu, hidroelektrik santrali, güneş enerjisi santrali, umumi tuvalet, soğuk hava deposu, kuaför, kuyumcu, fotoğrafçı, çiçekçi gibi taşınmazların işletme haklarının sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip olduğu şirketlerine ihalesiz olarak devredildiği tespit edilmiştir.

Tablo 5: 5216 Sayılı Kanun'un 26'ncı Maddesine Göre Şirketlere Devredilen Taşınmazlar

Devredilen Yer	Tahsis Edilen Şirket	Tahsis Süresi	Tahsisin Başlangıç Tarihi	Tahsisin Bitiş Tarihi	Taşınmazın Cinsi
Yeni Nikah Sarayı İçi 1 Adet Büyük 2 Adet Küçük Salon Düğün Nişan Salonu	BELSOS Ltd. Şti.	5 YIL 4 AY	15.08.2017	31.12.2022	Düğün Salonu
Nakliyatçılar Sitesi Bay-Bayan Tuvalet	BELSOS Ltd. Şti.	5 YIL 4 AY	15.08.2017	31.12.2022	Umumi Tuvalet
Çarmuzu Mahallesi Soğuk Hava Deposu	ESENLİK Ltd. Şti.	9 YIL 6 AY	1.06.2017	31.12.2026	Soğuk Hava Deposu
İnönü Mahallesi Yeşilyurt Nikah Sarayı (İçindeki Kuruyemişçi, Kuaför, Çiçekçi, Fotoğrafçı Ve Kuyumcu İle Birlikte)	KÜLTÜR A.Ş.	10 YIL	01.01.2016	31.12.2025	Nikah Sarayı, Kuruyemişçi, Kuaför, Çiçekçi, Fotoğrafçı, Kuyumcu
Kernek Hidro Elektrik Santrali	MOTAŞ A.Ş	42 YIL	26.06.2018	25.06.2060	Hidro Elektrik Santrali
Çarmuzu Güneş Enerjisi Santrali	MOTAŞ A.Ş	3 YIL	14.03.2018	31.12.2027	Güneş Enerjisi Santrali

5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi kapsamında olmayan söz konusu taşınmazların işletme haklarının Belediyenin sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip olduğu şirketlerine devredilmesinin mevzuata uyarlı olmadığı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 4: Belediye Şirketine İşletilmek Üzere Verilen Yerlerin Devir Bedellerinin Düşük Belirlenmesi ve Şirkete Devredilen Yerlerin Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi

Belediye mülkiyetinde bulunan taşınmazların rayiç değerlerinin altında devir bedelleri belirlenerek sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip olunan şirkete devredildiği ve şirkete devredilen taşınmazların şirket tarafından sadece hazine taşınmazları için uygulanabilecek pazarlık yöntemi ile kiraya verildiği görülmüştür.

A) Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Kendi Şirketine Rayiç Değerlerinin Çok Altında Kiraya Verilmesi

Belediye tarafından 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi kapsamında sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip olduğu şirketine devrettiği bazı taşınmazlara ilişkin belirlediği bedellerin piyasa rayicinin altında kaldığı, söz konusu Şirketin de bu taşınmazları üçüncü kişilere çok daha yüksek bedeller karşılığında kiraladığı görülmüştür.

5216 sayılı Kanun'un "Şirket kurulması" başlıklı 26'ncı maddesinde;

"(...) Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu

yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir. (Ek cümle: 12/11/2012-6360/10 md.) Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir…" denilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde, kamu kaynağı; borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerler şeklinde ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır."

Aynı Kanun'un "Üst yönetici" başlıklı 11'inci maddesinde;

"Bakanlıklarda ve diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanı üst yöneticidir.

(…)

Üst yöneticiler, … sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar" denilmektedir.

Belediye tarafından 5216 sayılı Kanun'un 26 ncı maddesi kapsamında sermayesinin % 97,35'ine sahip olduğu Malatya Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş.'ye devredilen ve aşağıdaki tabloda ayrıntısı gösterilen taşınmazların işletme haklarına ilişkin belirlenen bedellerin rayiç değerlerinin altında olduğu, söz konusu Şirketin de bu taşınmazları üçüncü kişilere çok daha yüksek tutarlar ile kiraladığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 6: Belediye Tarafından Şirkete Rayiç Değerlerinin Altında Kiraya Verilen Yerler

Taşınmazın Yeri	Kira Başlama Tarihi	Kira Bitiş Tarihi	2019 Yılında Şirketin Tahsil Ettiği Kira Bedeli (TL)	2019 Yılında Belediyeye Ödenen Bedel (TL)
Sanat Sokağı				
Şal Eşarp Ve Takı Malz. Satış Dükkanı	1.03.2017	1.03.2020	10.085,00	3.445,08
Ahşap Oyma Ve Hat Sanatı Ürünleri Satış Dükkanı No:4/C	10.02.2017	10.02.2020	10.157,00	
Sabun Ve Kokulu Taş Satış Dükkanı No:6/A	23.10.2015	23.10.2018	10.993,00	
Dekoratif Malz, Antika Ve Müzik Malz.Satış Dükkanı No:6/B	1.11.2016	1.11.2019	10.819,00	
Sanatsal Malzeme Satış Dükkanı No:6/C	11.11.2015	11.11.2018	10.993,00	
Kayısı Ve Kuru Meyve Ürünleri Satış Dükkanı No:3/C	15.03.2019	15.03.2020	22.892,00	
Ahşap El Sanatları Ürünleri Satış Dükkanı No:3/D	10.12.2015	10.12.2018	23.557,00	
Halıcı Dükkanları No:10/A -B-C Malatya Patch Arts	1.03.2018	31.12.2024	65.938,00	
Malatya Mutfağı No:5	1.12.2015	30.11.2022	161.915,00	
Kitap Kafe No:8 - 8/1	18.01.2016	18.01.2022	47.113,00	
Çay Ocağı Büfe	1.05.2018	30.04.2023	9.440,00	4.894,52
Toplam			**383.902,00**	**8.339,60**
Katlı Otopark				
Katlı Otopark I Yıkamacı Vahap Bakır	4.07.2018	4.07.2021	18.425,00	12.357,38
Öz Urfalı Lokantası	1.04.2016	1.04.2020	86.513,00	0,00
Market	15.04.2016	15.04.2020	51.953,00	5.517,75
Toplam			**156.891,00**	**17.875,13**
Mişmişpark				
Mişmişpark Büfe	1.01.2019	31.12.2019	11.800,00	0,00
Mişmişpark Umumi Tuvalet	1.01.2019	31.12.2019	16.500,00	0,00
Mişmişpark Lunapark -	1.01.2019	31.12.2019	30.048,05	0,00
Toplam			**58.348,05**	**0,00**
Hürriyet Parkı				
Restaurant Kafe	20.02.2016	20.02.2020	72.792,00	17.225,62
Dondurma Büfesi 1	28.03.2016	28.03.2019	22.300,00	3.445,12
Dondurma Büfesi 2	25.04.2016	25.04.2019	25.808,00	3.445,12
Hürriyet Parkı Umumi Tuvalet	1.05.2017	1.05.2020	10.449,00	4.894,52
Osmanlı Macunu	1.04.2019	31.12.2019	4.840,00	0,00
Hürriyet Parkı Büfe 1	1.10.2016	1.10.2021	12.967,00	3.445,12
Hürriyet Parkı Büfe 2	1.09.2016	1.09.2021	13.355,00	4.894,52
Kitap Satış Yeri	1.01.2017	31.12.2023	12.967,00	1.571,32
Toplam			**175.478,00**	**38.921,34**
Nikah Sarayı				
Kafeterya	1.06.2016	1.06.2019	226.564,00	97.890,26
Fotoğrafçı	1.06.2016	1.06.2019	144.308,00	
Çiçekçi -	1.11.2017	1.11.2020	26.998,00	
Mini Market	15.05.2017	15.05.2020	39.009,00	
Erkek Kuaförü	3.05.2017	3.05.2020	28.595,00	
Emlak Ofisi	1.05.2017	1.05.2020	47.406,00	
Toplam			**512.880,00**	**97.890,26**
Diğer Kiralamalar				
Katlı Otopark	18.03.2017	18.03.2020	33.630,00	7.061,38
Merkez Polis Karş.Umumi Tuvalet	1.01.2019	31.12.2019	9.900,00	0,00
Merkez Polis Karş.Çay Ocağı	1.01.2019	31.12.2019	11.000,00	0,00
T. Özal Çocuk Parkı	1.01.2017	31.12.2019	20.780,00	7.856,62
Çilesiz Otobüs Durağı & Katlı Otopark Reklam	1.01.2018	31.12.2020	49.500,00	0,00
Toplam			**124.810,00**	**14.918,00**

www.balioglu.net

Belediye şirketleri her ne kadar belediyenin hissedarı olduğu şirketler olsalar da bu şirketler belediyeden ayrı olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan düzenlemeler doğrultusunda piyasa koşullarına göre faaliyet göstermekte olan özel hukuk tüzel kişileridir. Belediyenin piyasa rayicinin çok altında bir bedel ile şirketine yaptığı kiralamalar her ne kadar 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi kapsamında yapılmışsa da 5018 sayılı Kanun'un; kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde kullanımını sağlama amacıyla bağdaşmamaktadır.

Sonuç olarak; Belediyenin taşınmaz mallarını 5018 sayılı Kanun'da belirtilen hükümlere uygun olarak yönetmesi gerekmektedir.

B) Belediye Şirketine Devredilen Taşınmazlara İlişkin İşletme Haklarının Şirket Tarafından Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi

Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından; şirketine ihalesiz olarak devredilen taşınmazlara ilişkin işletme haklarının, şirket tarafından sadece hazine taşınmazları için uygulanabilecek pazarlık yöntemi ile kiraya verildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin kiralama işlemlerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği ifade edilmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Şirket kurulması" başlıklı 26'ncı maddesinde ise;

"...Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir. (Ek cümle: 12/11/2012-6360/10 md.) Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir..." denilmektedir.

Yukarıdaki Kanun hükümlerinden anlaşılacağı üzere belediye şirketleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında yer almamaktadır. Ancak 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 26'ncı maddesi gereği büyükşehir belediyesi tarafından bu madde kapsamında şirkete ihalesiz olarak devredilen yerlerin, belediye şirketince üçüncü kişilere devrinde 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esas kılınmış olup Kanun kapsamındaki işlerde tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu belirtilmiş ve istisnai olarak Kanun'un 51'inci maddesinde sayılan işlerin pazarlık usulüyle yaptırılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu 51'inci maddenin (g) bendinde ise *"Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi"* nin pazarlık usulü ile ihale edilebileceği belirtilmiştir.

Kanun'da geçen "Devletin özel mülkiyetindeki" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler" ifadeleri ile hazineye ait olan taşınmazlar tarif edilmekte olup, belediyelerin veya belediye şirketlerinin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların bu kapsamda değerlendirilmesi mümkün değildir.

www.balioglu.net

Nitekim Danıştay 13 üncü Dairesinin 21.10.2008 tarih ve E:2007/4476, K: 2008/6874 sayılı Kararında; *"Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazın, 2886 sayılı Kanun'un 51 inci maddesinin (g) bendi uyarınca, pazarlık usulü ile turizm amaçlı tesis yapılmak ve işletilmek üzere mülkiyetten gayri ayni hak tesis edilmek suretiyle, (daimi ve sürekli üst hakkı kurulmak suretiyle) 30 yıllığına kiralanmasına ilişkin belediye encümeni kararını, belediyelere ait taşınmazların "devletin özel mülkü" ve "devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer"lerden olmadığı, bu nedenle 2886 sayılı Yasa'nın 51/g maddesi kapsamında kiralanmasının, trampasının ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin, olanaklı olmadığı gerekçesiyle, iptal eden mahkeme kararının hukuka uygun olduğu"* hususu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede Belediye tarafından 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi kapsamında sermayesinin % 97,35'ine sahip olduğu Malatya Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş.'ye devredilip Şirket tarafından 2886 sayılı Kanun'un 51/g maddesi kapsamında üçüncü kişilere kiraya verilen bazı taşınmazlar olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu taşınmazlara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 7: Şirket Tarafından 2886 Sayılı Kanun'un 51/g Maddesi Uyarınca Kiraya Verilen Yerler

Sıra No	Taşınmazın yeri	Taşınmazın Cinsi	Sözleşme Başlangıç Tarihi	Sözleşme Bitiş Tarihi
1	Sanat Sokağı	Halıcı Dükkanları	1.03.2018	31.12.2024
2	Sanat Sokağı	Malatya Mutfağı	1.12.2015	30.11.2022
3	Sanat Sokağı	Kitap Kafeterya	18.01.2016	18.01.2022
4	Sanat Sokağı	Çay Ocağı Büfe	1.05.2018	30.04.2023
5	Katlı Otopark	Yıkamacı	4.07.2018	4.07.2021
6	Katlı Otopark	Market	15.04.2016	15.04.2020
7	Katlı Otopark	Lokanta	1.04.2016	1.04.2020
8	Hürriyet Parkı	Kafeterya	20.02.2016	20.02.2022
9	Hürriyet Parkı	Hürriyet Parkı Umumi Tuvalet	1.05.2017	1.05.2020
10	Hürriyet Parkı	Hürriyet Parkı Büfe 1	1.10.2016	1.10.2021
11	Hürriyet Parkı	Hürriyet Parkı Büfe 2	1.09.2016	1.09.2021
12	Hürriyet Parkı	Kitap Satış Yeri	1.01.2017	31.12.2023
13	Nikah Sarayı	Çiçekçi	1.11.2017	1.11.2020
14	Nikah Sarayı	Mini Market	15.05.2017	15.05.2020
15	Nikah Sarayı	Ayyıldız Emlak	1.05.2017	1.05.2020

www.balioglu.net

Bahsi geçen taşınmazlara ilişkin ihalelerinin, şirket tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince şartları da dikkate alınarak açık teklif usulü veya kapalı teklif usulü ile yapılmasının sağlanması gerekmektedir. Aksi halde taşınmaz malların kiraya verilmesine ilişkin ihalelerde rekabetin ortadan kalkacağı ve bunun sonucunda belediye şirketinin olması gerekenden az gelir elde edebileceği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Belediyeye Ait Taşınmazların Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi

Devletin özel mülkiyeti ile devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler kapsamında yer almayan büyükşehir belediyesine ait taşınmazların, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Pazarlık usulüyle yapılacak işler" başlıklı 51'inci maddesinin (g) bendi uyarınca ihale edildiği görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinde; *"Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır."* hükmü yer almakta olup Kanun'un 36'ncı maddesinde bu Kanun kapsamındaki işlerde tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu belirtilirken istisnai olarak 51'inci maddesinde sayılan işlerin

pazarlık usulüyle yaptırılabileceği hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendinde ise; *"Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi …"* hükmü yer almaktadır.

Bu hükümde yer alan "Devletin özel mülkiyetindeki" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler" ifadeleri ile; belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar değil hazineye ait olan taşınmazlar tarif edilmektedir. Bunun gerekçeleri ise Kanun'un çeşitli kısımlarında mevcut olup ilgili kanun ve mevzuat hükümlerine aşağıda yer verilmiştir.

2886 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde; bu Kanun'un uygulanmasında idare, ihaleyi yapan daire, kurum ve kuruluşlar olarak ifade edilmiştir.

Kanun'un "Tarihi ve bedii değeri olmayan taşınmaz mallarla ilgili işlemler" başlıklı 74' üncü maddesinde hazinenin özel mülkiyetindeki yerler ile devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesine ilişkin esaslarının Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirleneceği ifade edilmiş olup ilgili Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"Bu Yönetmelikte geçen;

…

e) Hazine: Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri açısından Devlet tüzel kişiliğinin adını,

f) Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmaz: Tapuda Hazine adına tescilli taşınmazları,

g) Hazine taşınmazı: Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri,

… ifade eder." hükmü yer almaktadır.

Nitekim aynı Kanun'un 75' inci maddesinde de Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz mallar hakkında ecrimisil ve tahliye hususları düzenlenmiş bunun üzerine 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 inci maddesi ile 2886 sayılı

www.balioglu.net

Devlet İhale Kanunu'nun 75' inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağına ilişkin düzenleme yapılarak belediye taşınmazları hakkında 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine atıf yapılmıştır.

2886 sayılı Kanun'un 51' inci maddesinin (f) bendi de dahil olmak üzere Kanun'un bir çok maddesinde idare kavramı kullanılması, Kanun'un 75'inci maddesinde devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz mallar ifadesi kullanılması hasebiyle 5393 sayılı Kanun'da özel düzenleme yapılarak 75'inci maddeye atıf yapılması halleri ile Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen tanımlar dikkate alındığında; Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendinde "idarelerin özel mülkiyetinde" kavramı yerine "Devletin özel mülkiyetinde" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan" kavramlarının kullanılması durumu; idare kavramından başka bir mana ve içeriğin ifade edilmek istendiğini açıkça göstermektedir.

Ayrıca Danıştay 13 üncü Dairesinin 21.10.2008 tarih ve E:2007/4476, K: 2008/6874 sayılı Kararında; *"Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazın, 2886 sayılı Kanun'un 51 inci maddesinin (g) bendi uyarınca, pazarlık usulü ile turizm amaçlı tesis yapılmak ve işletilmek üzere mülkiyetten gayri ayni hak tesis edilmek suretiyle, (daimi ve sürekli üst hakkı kurulmak suretiyle) 30 yıllığına kiralanmasına ilişkin belediye encümeni kararını, belediyelere ait taşınmazların "devletin özel mülkü" ve "devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer"lerden olmadığı, bu nedenle 2886 sayılı Yasa'nın 51/g maddesi kapsamında kiralanmasının, trampasının ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin, olanaklı olmadığı gerekçesiyle, iptal eden mahkeme kararının hukuka uygun olduğu"* hususu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere Devletin özel mülkiyeti ile devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler kapsamında yer almayan büyükşehir belediyesine ait taşınmazların, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Pazarlık usulüyle yapılacak işler" başlıklı 51'inci maddesinin (g) bendi uyarınca ihale edildiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 8: Pazarlık Usulünün (51/g) Kullanılması İle İhale Edilen Taşınmazlar

Bulunduğu Yer	Kullanım Şekli	Kira Başlangıç Tarihi	Kira Süresi	Kira Bedeli (TL)
Gazi İlkokulu Önü ATM	Atm Cihazı	26.04.2018	3 yıl	30.100,00
Kernek Meydanı ATM	Atm Cihazı	4.05.2018	3 yıl	30.100,00
Abdullah Gül Parkı Kayısı ATM	Atm Cihazı	4.05.2018	3 yıl	30.100,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01..2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	Balcı	1.01.2019	1 yıl	10.010,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Çınarlı Cami Altı Ayakkabı Tamircisi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	2.510,00
Tecde İş Merkezi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	7.000,00
Tecde İş Merkezi	İşyeri	1.01.2019	1 yıl	7.000,00
Yeşiltepe	Büfe	1.01.2019	1 yıl	3.000,00
Irmak Büfe Sıtmapınarı	Büfe	1.01.2019	1 yıl	12.200,00
Toki	Büfe	1.01.2019	1 yıl	6.000,00
Gençler Büfe Çevreyolu Üzeri	Büfe	1.01.2019	1 yıl	6.500,00
Pınar Büfe	Büfe	1.01.2019	1 yıl	8.000,00
Dörtyol Büfe	Büfe	1.01.2019	1 yıl	15.000,00
Sgk Büfe	Büfe	1.01.2019	1 yıl	7.500,00
Bizim Büfe	Büfe	1.01.2019	1 yıl	21.850,00
Belediye Hizmet Binası	Çay Ocağı	1.01.2019	1 yıl	4.000,00
Belediye Hizmet Binası	Çay Ocağı	1.01.2019	1 yıl	5.500,00
Nakliyatçılar Sitesi	Lokanta	1.01.2019	1 yıl	54.000,00
Muhtelif yerlerde 7 Adet Fotoğraf Otomatı	F.Makinası	1.11.2018	3 yıl	18.200,00

Her ne kadar, 2886 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; belediyelerin alım, satım, yapım, kira, hizmet trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'daki yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmişse de mülkiyeti idareye ait olan

www.balioglu.net

yerlerin kiralanması işinin, 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin istisnai hükmü olan (g) bendi kapsamında ihale edilmesi neticesinde Kanun'da belirtilen açıklık ve rekabet hususlarının sağlanmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Reklam Alanlarının İhale Yapılmaksızın Kiralanması

Malatya Büyükşehir Belediyesine ait reklam alanlarının ihalesiz bir şekilde kullandırıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde;

"*Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.*" hükmü yer almakta olup mezkûr Kanun'un "İhale usullerinin neler olduğu" başlıklı 35'inci maddesinde ise; 2886 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde yazılı işlerin ihalelerinde hangi usullerin uygulanacağı düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca Belediyeye bırakılan cadde ve sokaklarda kurulu billboard, raket ve megalight cinsindeki reklam alanlarının, 2886 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde ihale edilmek suretiyle kiralanması gerekmektedir. Kiralamanın gerçekleştirileceği reklam ajansı da 2886 sayılı Kanun'a istinaden akdedilmiş sözleşme hükümleri çerçevesinde bu reklam alanlarını, ilgililere kullandırabilecektir.

Yapılan incelemede ise Belediye tarafından 199 adet billboard, 241 adet raket ve 15 adet megalight cinsindeki reklam alanlarının, ihale gerçekleştirilmeden ve sözleşme tanzim edilmeden 18.02.2019-31.03.2019 tarihleri arasında Limited unvanına haiz bir Şirkete; 15.08.2019-31.12.2019 tarihleri arasında da Belediyenin bağlı ortaklığı durumundaki Anonim Şirkete kullandırıldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu kullandırıma ilişkin bedelin ise 2019 yılı Ücret Tarifesi'nde yer alan "İlan ve Reklam Ücreti" kalemleri ile reklam alanlarının kullanım süresi baz alınarak hesap edildiği görülmüştür.

Sonuç olarak Belediye tarafından reklam alanlarının, kullanılmasına ilişkin esas ve usullerin sözleşmeye bağlanması ile kiralama bedelinin ekonomik olması açısından 2886 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ihale edilerek kiralanması gerekmektedir.

BULGU 7: Servis Araçlarının İhale Yapılmaksızın Süresiz Bir Şekilde Çalıştırılması

Belediye sınırları içinde faaliyet gösteren servis araçlarının, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca ihale yapılmaksızın Belediye Ücret Tarifesi'nde hükmedilen tahsis ücretinin alınması suretiyle belli bir süre sınırı olmaksızın çalıştırıldığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinin (f) bendinde;

"*Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.*" denilmektedir.

Danıştay 13. Dairesinin E: 2015/985, K: 2015/3164 sayılı kararında ise; "…*Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; belediyelerin yürütmekle görevli ve yetkili oldukları toplu taşıma hizmetini bizzat yapmak yerine imtiyaz suretiyle devrine karar verilmesi için Danıştayın görüşü ve İçişleri Bakanlığının onayının alınmasının ön koşul olduğu, kiralama yolunu seçmesi hâlinde ise hem taşınır hem taşınmazlar için kira süresinin 10 yılla sınırlı olduğu ve her iki durumunda Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olduğu anlaşılmakta ve toplu taşıma hizmetlerinin ruhsat vermek suretiyle yerine getirilmesi usulünde ise ruhsat verilecek sürenin, tespit edilen muhammen bedelin yıllık mı yoksa ruhsat verilen süre için mi öngörüldüğünün, yıllık olarak tespit edilmiş ise her yıla ilişkin artış oranının nasıl belirleneceğinin vb. hususların açık bir şekilde ortaya konularak söz konusu ihalenin yine Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılması gerektiği, toplu taşıma hizmetlerinin gördürülmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde verilecek olan ruhsatın süresiz bir şekilde verilemeyeceği, belli bir süre dâhilinde ruhsat verilmesi gerektiği görülmektedir.*

Bu durumda, ilgili mevzuat ve dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; toplu taşıma hizmetinin yerine getirilmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde, süresiz olarak ruhsat vermenin söz konusu olmadığı, belli bir süre dâhilinde ruhsatın verilmesi gerektiği, bu süreye göre muhammen bedelin belirlenmesinin şart olduğu, bu hususlar ortaya

www.balioglu.net

konulduktan sonra Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun bir şekilde ihalenin yapılması gerektiği" hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü ve yargı kararı uyarınca servis aracı plakalarının; belediyenin yetkili organının kararıyla rekabete uygun, saydam bir şekilde, sürenin belirli olması gibi hususları da içererek ihale yoluyla verilmesi gerekmektedir. Bu durumda en fazla 10 yıllık süre ile kullandırılabilecek plakalara ilişkin olarak yıllık muhammen bedel belirlenecek ve ihaleye katılanların arttırımı sonucunda ortaya çıkan yıllık bedel ile ruhsat verilmiş olacaktır.

Yapılan incelemede ise servis aracı plakalarının, Ücret Tarifesi'nde hükmedilen tahsis ücretinin alınması suretiyle belli bir süre sınırı olmaksızın kullanıcılarına verildiği ve kullanıcıların bir kez katlandığı tahsis ücretinin dışında İdareye herhangi bir bedel ödemediği tespit edilmiştir. Bu durumda söz konusu plaka kullanıcılarından yıllık bir şekilde işletme izin belgesi ücreti alınması da mümkün bulunmamaktadır. Zira anılan işletme izin belgesi ücretleri açısından vergi mahkemeleri nezdinde açılan davalar sonucunda, meclis kararı ile mali yükümlülük ihdas edilemeyeceği gerekçesiyle ilgililer haklı bulunmuş ve işletme izin belgesi ücretleri ilgililerine iade edilmiştir. Söz konusu mahkeme kararlarına istinaden de İdare, 18.12.2018 tarih ve 742 sayılı Meclis Kararı ile 2019 Yılı Ücret Tarifesi'nde bulunan yıllık alınan Servis Plakası İşletme İzin Belgesi Ücretinin iptaline karar vermiştir.

www.balioglu.net

Bu itibarla servis araçlarının 10 yılllık süre sınırı ile 2886 sayılı Kanun uyarınca ihale gerçekleştirilerek faaliyete geçirilmesi gerekmektedir. Bu durum, plaka işletme bedelinin yıllık olarak tahsil edilmesi ve mahkeme kararlarına taraf olunmaması açısından önem arz etmektedir.

BULGU 8: Özel Kalem Müdürlüğü Kadrosunun Memuriyete Sınavsız Giriş Yöntemi Olarak Kullanılması

Belediye tarafından özel kalem müdürlüğü kadrosuna gerçekleştirilen atamanın, memuriyete sınavsız girişin bir yöntemi olarak kullanıldığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "İstisnai memurluklar" başlıklı 59'uncu maddesinde; ilgili maddede unvanı sayılan kadrolara, 657 sayılı Kanun'un atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın tahsis edilmiş derece aylığı ile memur atanabileceği ve unvanı sayılan memurların bulundukları bu kadroların, emeklilik aylığı hesabında ve diğer memurluklara naklen atanmalarında herhangi bir sınıf için kazanılmış hak sayılmayacağı belirtilmiştir.

657 sayılı Kanun'da istisnai memuriyet olarak sayılan özel kalem müdürlüğü kadrosu hususunda İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce 03.06.2009 tarih ve 14626 sayılı Genelge yayımlanmış ve söz konusu kadroya yapılacak atamalara ilişkin bir takım düzenlemeler getirilmiştir. Anılan Genelgede; özel kalem müdürlüğü kadrolarına atanacakların, öncelikle belediyede çalışan memurlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesinin esas olduğu, memurlar arasından yapılacak atamalarda, Bakanlık izninin alınmayacağı, özel kalem müdürlüğü kadrolarına yapılacak açıktan atamaların ise Bakanlık izni ile yapılacağı belirtilmiştir. Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 59'uncu maddesi kapsamında tanınan atama yetkisinin, sınırsız bir yetki olmadığı, bu yetkinin memuriyete sınavsız girişin bir yönetimi gibi kullanımına hukuken imkân bulunmadığı, bu sebeple, özel kalem müdürlüğü kadrolarına atanacakların seçiminde, belediye başkanlarının bir seçim dönemi boyunca çalışabilecekleri ehliyet ve liyakat sahibi kişileri seçmelerinin esas olduğunun altı önemle çizilmiştir.

İstisnai memuriyet kadrolarına gerçekleştirilen atamalar, Sayıştay Genel Kurulunun 04.04.2005 tarih ve 5119/1 no.lu kararında da ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmiş olup sonuç olarak; "*...Sadece hizmetin gereği olarak kullanılması gereken istisnai memurluk kadrolarının, devlet memurluğuna girmede esas olan sınav sistemini aşmaya yönelik olarak diğer memur kadrolarına naklen atanma amacıyla kullanılması, Anayasa ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile getirilmiş bulunan kanun önünde eşitlik ile liyakat ilkesinin ihlali anlamına geldiğinden, bu yolla devlet memurluğu kadrolarının liyakat esasına uymayan ve bu kadroların gerektirdiği niteliklere sahip bulunmayan kişilerin atanmasına imkân sağlayabileceğinden, 657 sayılı Kanunun anılan 59 uncu maddesi hükümleri uyarınca açıktan istisnai memurluk kadrolarına atananların bir müddet sonra devlet memurluğuna alınma için açılmış bulunan sınavlara katılmadan ve dolayısıyla bu sınavlarda başarılı olmadan diğer memurluk kadrolarına atanmaları hususu, uygulama ve sonuçları bakımından Hazine menfaatlerini zarar uğratıcı nitelikte bulunduğunun TBMM'ye sunulmasına...*" kararı verilmiştir.

Yukarıda yer verilen İçişleri Bakanlığı Genelgesi ve Sayıştay Genel Kurulu Kararı'nda; belediye özel kalem müdürlüğüne atama yetkisinin sınırsız bir yetki olmadığı, bu kadroya yapılacak atamaların bir takım esas ve usullerinin olduğu, yapılacak olan atamalarda bu usullere riayet edilmesi gerektiği dolayısıyla bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanılamayacağı belirtilmiştir. Ayrıca Belediye özel kalem müdürlüğüne atanacakların öncelikle belediyede çalışan memurlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesinin esas olduğu, bu mümkün değilse yapılacak açıktan atamanın,

www.balioglu.net

özel kalem müdürünün bir seçim dönemi boyunca görev yapması amacıyla gerçekleştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede özel kalem müdürlüğüne atanan ilgilinin, 10 günlük bir görev süresi sonunda bir bakanlığın memur kadrosuna nakledildiği tespit edilmiştir. Özel kalem müdürünün bir seçim dönemi boyunca çalıştırılması ilkesi karşısında bulgu konusu atama, özel kalem müdürü kadrosunun memuriyete sınavsız geçiş yolu olarak kullanıldığı değerlendirmesine yol açmaktadır. Zira devlet memurluğuna alınma hususu, istisnai kadrolar haricinde açılmış sınavlarda başarılı olunması şartına bağlanmıştır.

Kaldı ki geçen yılda da benzer uygulamaların varlığı nedeniyle konu Sayıştay Denetim Raporunda yer almıştır.

Sonuç olarak özel kalem müdürlüğü kadrosunun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanıldığı bu suretle kanun önünde eşitlik, kamu görevine girmede eşitlik ve liyakat ilkelerine aykırı bir durumun ortaya çıktığı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 9: Arabuluculuk Ve Mahkeme Kararları İle Ödenen Ücretlerden Gelir Vergisi Kesintisinin Yapılmaması

Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından alt işveren işçilerine ilişkin olarak mahkeme kararları ve arabuluculuk müessesi sonucunda ortaya çıkan ücretlerin, icra dairelerine veya istihkak sahiplerine ödenmesinde gelir vergisi kesintisinin yapılmadığı görülmüştür.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Ücretin tarifi" başlıklı 61'inci maddesinde;

"*Ücret, işverene tabi belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez" hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Kanun'un "Vergi tevkifatı" başlıklı 94'üncü maddesinde ise;

"*Kamu idare ve müesseseleri, (...) aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.*

1. Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan edemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre, (...) vergi tevkifatı yapılır." ifadesi yer almaktadır.

Aynı Kanun'un "Vergi tevkifatında uyulacak esaslar" başlıklı 96'ncı maddesinde de; "*Vergi tevkifatı, 94 üncü madde kapsamına giren nakten veya hesaben yapılan ödemelere uygulanır. Bu maddede geçen hesaben ödeme deyimi, vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade eder.*" denilmektedir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca Belediye tarafından mahkeme veya arabuluculuk kararına istinaden asıl işveren sıfatı ile icra dairelerine veya istihkak sahiplerine yapılan ücret ödemelerinden gelir vergisi tevkifatının yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede ise Belediyenin taraf olduğu mahkeme kararlarında hükmedilen brüt ücretlerin, icra daireleri nezdinde net olarak takibe konu edilmesine ve arabuluculuk kararı sonucunda hükmedilen ücretlerin Belediye tarafından doğrudan istihkak sahibine ödenmesine rağmen bulgu konusu ücretlerin gelir vergisine ilişkin olarak vergi dairesine herhangi bir bildirimde veya ödemede bulunulmadığı tespit edilmiştir. Bu durumun, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Belediye adına ikmalen vergi tarhiyatı yapılması suretiyle ceza ihbarnamesi düzenlenmesine sebebiyet vereceği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

Bu itibarla alt işveren işçilerine ilişkin olarak mahkeme kararları ve arabuluculuk müessesi sonucunda ortaya çıkan ücretlerin gelir vergisi tevkifatının yapılması gerekmektedir.

BULGU 10: Yapılandırılmış Borçların Muhasebe Hesaplarında Vadelerine Göre İzlenmemesi

Malatya Büyükşehir Belediyesinin bir yıldan uzun vadede ödenecek yapılandırılmış borcunun bulunmasına rağmen kesin mizanda 438 Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının alacak bakiyesi vermediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 278 ve 322'nci maddelerinde 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler Hesabı ile 438 Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının nitelikleri düzenlenmiş olup takside bağlanmış kamuya olan borçlardan, Belediye tarafından bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olanların 438 no.lu hesapta; bir yıldan daha kısa sürede ödenecek olanların ise

368 no.lu hesapta izlenmesi gerekmektedir.

Ayrıca mezkûr Yönetmelik'in 438 nolu hesaba ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 323' üncü maddesinde; 438 no.lu hesapta kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenlerin 438 no.lu hesaba borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar hesap grubu içindeki 368 no.lu hesaba alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede ise Belediyenin vadesi bir yılın üstünde olan takside bağlanmış borç tutarının 2.243.062,68 TL olduğu ancak bu tutarın muhasebe hesaplarında 438 no.lu hesapta izlenmediği görülmüştür.

Her ne kadar belediye tarafından bulgu sonucu gerekli düzeltmelerin yapıldığı belirtilmişse de 2020 yılında yapılan kaydın 2019 yılı mali tablosuna yönelik olarak aşağıda yapılan tespitimizi değiştirici etkisi bulunmamaktadır.

Bu itibarla mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını teminen hesap planında öngörülen sınıflandırma kapsamında söz konusu muhasebe işlemlerinin yapılmaması sonucunda İdarenin 2019 yılı Bilançosunda 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler Hesabı 2.243.062,68 TL fazla; 438 Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı ise 2.243.062,68 TL eksik tutar ile gösterilmiştir.

Söz konusu uygulama, Belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilen yükümlülüklerini vadelerine göre tasnif etmesi açısından önem arz etmektedir.

BULGU 11: Faaliyet Alacaklarından Yapılandırılmış Olanların Ayrı Hesapta İzlenmemesi

Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılandırılan faaliyet alacaklarına ilişkin tutarların Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 92 ve 166'ncı maddelerinde 122 Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222 Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabının nitelikleri düzenlenmiş olup yapılandırılmış Belediye alacaklarından, vadesi bir yılın üzerinde olanların 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında; vadesi bir yılın altında olanların ise 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Ayrıca mezkûr Yönetmelik'in 222 no.lu hesaba ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 167' nci maddesinde; 222 no.lu hesapta kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil süresi bir yılın altına inenlerin 222 no.lu hesaba alacak, dönen varlıklar ana hesap grubu içindeki 122 no.lu hesaba borç kaydedileceği belirtilmektedir.

Yapılan incelemede ise 120 Faaliyet Alacakları Hesabında yer alan ancak 7143 sayılı Kanun uyarınca yapılandırılması sonucunda vadesi 2020 yılında dolacak olan 149.380,31 TL alacak ile vadesi 2021 yılında dolacak olan 70.829,78 TL alacağın 122 ve 222 no.lu hesaplara aktarılmadığı dolayısıyla Belediyenin kesin mizanında söz konusu hesapların bakiye vermediği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, takibi farklı usul ve esaslara tabi olan toplam 220.210,09 TL tutarındaki yapılandırılmış alacağın, mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını teminen hesap planında öngörülen sınıflandırma kapsamında muhasebeleştirilmesi ve 2019 yılı Bilançosunda 122 ve 222 no.lu hesapların yer alması gerekirdi.

www.balioglu.net

BULGU 12: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Belediye tarafından vadeli mevduat hesaplarında tahakkuk eden faiz gelirlerinin net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği, anılan gelire ilişkin gerçekleştirilen stopaj kesintisinin muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Faaliyet Sonuçları Tablosu ilkesi" başlıklı 6'ncı maddesinin (a) fıkrasında; tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin hesaplara kaydedileceği belirtilmiş olup mezkûr Yönetmelik'in "Gayri safilik ilkesi" başlıklı 39 uncu maddesi uyarınca gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği ifade edilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca Belediyenin vadeli mevduat hesaplarında tahakkuk eden faiz gelirlerinin, stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden 600.05.01.09.03 Gelirler Hesabında; buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve benzeri giderlerin de 630.03.04.03.01 Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede ise Belediye tarafından elde edilen 428.276,00 TL brüt mevduat faizi gelirinin, tevkif edilen 64.241,40 TL vergi tutarı düşüldükten sonra 364.034,60 TL net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Her ne kadar hesaplanan brüt faiz tutarının 600 Gelirler Hesabının alacağında, bu faiz tutarından kesilen verginin ise 630 Giderler Hesabının borcunda izlenmesi nedeniyle İdarenin faaliyet sonuçları değişmeyecekse de mevduatlardan sağlanan faiz kazancının net tutar üzerinden muhasebeleştirilmesi işlemi, gelir ve giderlerin gayrisafiliği ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 13: Tatil Günlerinde Çalışan İşyerlerinden Çalışma Ruhsatı Harcının Tahsil Edilmemesi

Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından ulusal bayram günlerinde çalışmaları izne bağlı iş yerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının alınmadığı görülmüştür.

01.07.2017 tarih ve 30111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 12'nci maddesinde;

"*26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 58 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Hafta tatili ve ulusal" ibaresi "Ulusal" şeklinde değiştirilmiş ve 14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlemesi Hakkında Kanunun 25 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.*" hükmü yer almaktadır. Anılan değişiklik neticesinde; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Konu" başlıklı 58 inci maddesinde; "*Ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir.*" ifadesi yer almıştır.

2464 sayılı Kanun'un "Mükellef" başlıklı 59'uncu maddesinde harcın mükellefinin, kendisine çalışma ruhsatı verilen gerçek veya tüzelkişi olduğu, "Harcın tarifesi" başlıklı 60' ıncı maddesinde ise harcın tutarının işin mahiyetine göre Kanun'da belirtilen sınırlar dahilinde 96 ncı madde uyarınca tespit edileceği belirtilmiştir.

Öte yandan 2429 sayılı Ulusal Bayram Ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde ulusal bayram olan 29 Ekim günü özel iş yerlerinin kapanmasının zorunlu olduğuna hükmedilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca ulusal bayram günlerinde çalışmalarına izin verilen iş yerlerinin mükelleflerinin, tatil günlerinde çalışma ruhsat harcını, 2464 sayılı Kanun'un "Mükellefiyet dönemi ve harcın ödenmesi" başlıklı 61'inci maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili belediyeye ödemesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemede ise Belediye tarafından ulusal bayram günlerinde çalışmalarına izin verilen iş yerlerinden bulgu konusu harcın tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesine göre kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, bu işlemlerin zamanında ve eksiksiz yapılmasından sorumludur.

Bu itibarla Belediyenin işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermis olduğu sorumluluğu alanındaki işyerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcını tahsil etmesi gerekmektedir. Bu durum, Belediyenin gelir kaybına uğramaması açısından önem arz etmektedir.

BULGU 14: Beyanname Vermeyen Vergi Mükellefleri Hakkında Uygulanması Gereken Cezaların Tatbik Edilmemesi

Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından beyanname vermeyen mükelleflere ilişkin usulsüzlük veya vergi ziyaı cezasının uygulanmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Usul hükümleri" başlıklı 98'inci maddesinde;

"*Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve bunların ek ve tadilleri hükümleri uygulanır.*" hükmü yer almaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Cezalar" başlıklı 331'inci maddesinde;

"*Vergi kanunları hükümlerine aykırı hareket edenler, bu kitapta yazılı vergi cezaları (vergi ziyaı cezası ve usulsüzlük cezaları) ve diğer cezalar ile cezalandırılırlar.*" denilmektedir.

213 sayılı Kanun'un "Vergi ziyaı" başlıklı 341'inci maddesinde; vergi ziyaı, mükellefin veya sorumlunun vergilendirme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmemesi veya eksik yerine getirmesi neticesinde verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesi veya eksik tahakkuk ettirilmesi olarak hüküm altına alınmış olup Kanun'un "Vergi ziyaı cezası" başlıklı 344'üncü maddesinde mükellef veya sorumlu hakkında ziyaa uğratılan verginin bir katı tutarında vergi ziyaı cezası kesileceği ifade edilmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Usulsüzlüğün tarifi" başlıklı 351'inci maddesinde usulsüzlük, vergi kanunlarının şekline ve usulüne ilişkin hükümlere riayet edilmemesi olarak tanımlanmış olup

www.balioglu.net

Kanun'un "Usulsüzlük dereceleri ve cezaları" başlıklı 352'nci maddesinde, vergi beyannamelerinin süresinde verilmemiş olması halinde birinci derece usulsüzlük cezası kesileceği belirtilmiştir.

Öte yandan 213 sayılı Kanun'un "Muhtelif cezayı istilzam etmesi" başlıklı 336'ncı maddesinin 1 inci fıkrasında ise cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyaı ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece miktar itibarıyla en ağırının kesileceği ifade edilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca mükellef veya sorumluların, 2464 sayılı Kanun kapsamında bulunan vergi ve harçlara ilişkin beyannamelerini süresi içinde vermemiş olması halinde vergilendirme ile ilgili ödevlerin zamanında yerine getirilmemesi halinin meydana geleceği söz konusu hallerin de verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesine sebebiyet vereceği değerlendirilmektedir. Bu suretle ilgililer hakkında 213 sayılı Kanun'da belirtilen vergi ziyaı veya usulsüzlük cezalarının, Kanun'un "Muhtelif cezayı istilzam etmesi" hükmü nazara alınarak uygulanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemede 2464 sayılı Kanun'un "Verginin tarhı ve ödenmesi" başlıklı 16'ncı maddesinde hüküm altına alınan sürelerde mükellef veya sorumlular tarafından verilmesi gereken ilan ve reklam vergisine ilişkin birtakım beyannamelerin anılan sürelerde verilmediği, söz konusu hususun Belediyece gerçekleştirilen yoklamalar sonucunda tespit edildiği ancak ilgililere 213 sayılı Kanun'da yer verilen vergi ziyaı cezası veya usulsüzlük cezalarının uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla Belediye tarafından ilan ve reklam vergisinin tahakkukuna ilişkin esas ve usullere riayet etmeyen mükelleflere vergi ziyaı veya usulsüzlük cezalarının uygulanması gerekmektedir. Bu durum, cezaların caydırıcı etkisi nedeniyle Belediye gelirlerinin artması açısından önem arz etmektedir.

BULGU 15: İlçe Belediyelerince Tahsil Edilen ve Büyükşehir Belediyesi Hesaplarına Aktarılması Gereken Otopark Bedellerinin Takibinin Yapılmaması

İlçe belediyelerinin tahsil ettiği otopark bedellerinin, Malatya Büyükşehir Belediyesine aktarılmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon" başlıklı 27'nci maddesinde;

"*İmar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler tahsil tarihinden itibaren kırkbeş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılır. Büyükşehir belediyeleri bu geliri tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanır. Bu gelirler bu fıkrada belirtilen amaç dışında kullanılamaz.*" hükmü yer almaktadır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37 ve 44'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan ve 22.02.2018 tarih ve 30340 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Otopark Yönetmeliği'nin "Genel Esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (f) bendinde;

"*(...) 3) Otopark ihtiyacı, (1) ve (2) numaralı alt bentlere göre karşılanamayan parsellerde, tevhit yolu ile de çözüm sağlanamaması halinde, ilgili idarelerce, 12 nci maddede yer alan esaslar dâhilinde bedel alınmak suretiyle otopark yeri tahsis edilerek karşılanır.*" denilmektedir.

Mezkûr Yönetmelik'in "Otopark bedelinin tespit, tahakkuk ve tahsili" başlıklı 12'nci maddesinde ise;

"*(1) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (f) bendinin (3) numaralı alt bendi uyarınca alınacak otopark bedelinin tespiti, tahakkuku ve tahsilinde bu maddede belirtilen esaslara uyulur. (...)*

(4) Otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır. Bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.

(5) 5216 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılır.

(6) İlçe belediyeleri hesabında toplanan otopark meblağı, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel otoparkları için kullanılır.(...)

(9) Otopark bedeli tahsil edilmeden yapı ruhsatı düzenlenmez." ifadeleri yer almaktadır.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca yapı ruhsatının düzenlenmesi aşamasında ilçe belediyeleri tarafından hesap edilen otopark bedellerinin; Malatya Büyükşehir Belediyesince ilçe belediyeleri adına açılmış bulunan vadeli hesaba aktarılması suretiyle tahsil edileceği ve bu

www.balioglu.net

hesaplarda toplanan meblağın, ilgili ilçe sınırlarında yapılacak olan otoparklar için kullanılacağı değerlendirilmektedir.

Yapılan incelemede ise Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından her ilçe adına vadeli bir hesap açılmadığı, ilçe belediyeleri tarafından da otopark bedellerinin gönderilmediği tespit edilmiştir.

Öte yandan 5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir belediyesinin gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında; "*Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe (...)[(1)] belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır.* ***(Değişik ikinci cümle: 21/4/2005-5335/28 md.)*** *Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe (...) [(2)] belediye başkanı ve sayman şahsen sorumludur*" hükmü yer almakta olup anılan otopark bedellerinin, ilçe belediyeleri tarafından gönderilmemesi halinin birtakım yaptırımlara tabi tutulduğu açıktır.

Bu itibarla otopark bedellerinin, her ilçe adına açılacak ayrı vadeli hesaplara aktarımının sağlanması, bunun tesis edilememesi durumunda ilçe belediyelerinin genel bütçe vergi gelirleri paylarından kesinti yapılması müeyyidesinin uygulanması gerekmektedir. Bu hususun, mevzuatın amacı olan otopark bedellerinin tek bir merkezden nemalandırılması ve otopark yatırımlarının finanse edilmesi açısından önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

BULGU 16: İlan ve Reklam Vergisinin Eksik Tahakkuk Ettirilmesi

Malatya Büyükşehir Belediyesine ait reklam alanlarına ilişkin verginin, reklamın cinsinin hatalı tespit edilmesi nedeniyle eksik tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Konu" başlıklı 12'nci maddesinde; "*Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü İlan ve reklam, İlan ve Reklam Vergisine tabidir*" hükmü yer almakta olup mezkûr Kanun'un "Mükellef ve sorumlu" başlıklı 13'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında; ilan ve reklam işlerini mutat meslek olarak ifa edenlerin, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri, mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumlu olduğu belirtilmektedir. Bu bağlamda 2464 sayılı Kanun'un "Tarife ve nispet" başlıklı 15' inci maddesinde; ilan ve reklam vergisinin tarifesine ilişkin olarak en az ve en çok vergi tutarları belirlenmiş olup Belediye Meclislerince bu hadler nazara alınarak

www.balioglu.net

reklamın cinsi ve yerine ilişkin olarak ücret tarifeleri oluşturulmuştur. Anılan ücret tarifesinin ilgili kısmına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 9:İlan ve Reklam Vergisine İlişkin Ücret Tarifesi

Sıra No.	Reklamın Cinsi ve Yeri	Bölge	Miktar (TL)
1	Dükkan, ticari ve sanayii müessese ve serbest meslek erbabınca çeşitli yerlere asılan ve takılan her çeşit ışıksız levha, yazı ve resim gibi sabit bütün ilan ve reklamların her m² için yıllık olarak	1	48,00
		2	40,00
		3	32,00
		4	24,00
6	Mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak afiş ve benzerlerinin beher m²		0,20

Öte yandan bahse konu 15'inci maddenin 2'nci fıkrasında;

"*Vergi tarifesinin uygulanmasında aşağıdaki esaslara uyulur:*

(...)

d) Vergi tarifesinin 1, 2 ve 4 üncü bentlerinde belirtilen ilan ve reklamların süresi 6 aydan; 3 üncü bendinde belirtilen ilan ve reklamın süresi 1 haftadan az olursa vergi miktarının yarısı alınır. 6 ayı geçen süreler 1 yıl, hafta kesirleri de tam hafta sayılır" denilmektedir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca 1 sıra no.lu ışıksız ilan ve reklamların, süresi altı aydan az ise bölgeler nazara alınarak sırasıyla her m² için 24,00 TL - 20,00 TL - 16,00 TL - 12,00 TL vergi alınması; ayrıca söz konusu vergi tutarlarının her bir reklam veren için ayrı bir şekilde tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede ise Belediye tarafından ışıksız reklam alanlarının, sorumlu sıfatıyla beyanname vermesi gereken Belediyenin bağlı ortağı durumundaki Şirkete kiralandığı; söz konusu Şirketin de reklam verenler ile yaptığı anlaşma çerçevesinde ilan ve reklamı teşhir etmesi ile bulgu konusu verginin doğduğu görülmüştür. Ancak sorumlu Şirketin; ışıksız tabelalarda haftalık bir şekilde teşhir ettirdiği reklamlara ilişkin ilan ve reklam vergisinin, Ücret Tarifesi'nin 6 sıra no.lu "Mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak afiş ve benzerleri" bölümünden, m² için 0,20 TL esas alınarak tahakkuk ettirildiği tespit edilmiştir. İdarenin hatalı uygulaması sonucunda ortaya çıkan vergi kaybı, ışıksız reklam alanları kapsamında örnekleme yapılmak suretiyle aşağıda yer verilen tabloda gösterilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 10:Işıksız Reklam Alanlarına İlişkin Olması Gereken Vergi Tutarının Hesabı

Bölge	Reklam Sayısı	Vergiye Tabi m² (Reklam Ölçüleri)	İdare Tarafından Esas Alınan Verginin Birim Fiyatı (TL)	İdare Tarafından Hesaplanan Vergi Tutarı (TL)	Olması Gereken Verginin Birim Fiyatı (TL)	Olması Gereken Vergi Tutarı (TL)
A	**B**	**C**	**E**	**F**	**G**	**H**
1	4	20 m²	0,2	4	24	480
2	137	685 m²	0,2	137	20	13.700
3	65	325 m²	0,2	65	16	5.200
			TOPLAM	**65**		**19.380**

Bu itibarla bulgu konusu reklam alanlarına ilişkin ilan ve reklam vergisinin, anılan mevzuat ve Belediye Ücret Tarifesi uyarınca tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir. Bu durum, eşitlik ilkesi gereği vergilendirme açısından benzer durumda olanların aynı hükümlere tabi tutulması ve Belediyenin gelir kaybına uğramaması açısından önem arz etmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
İlgili Kanunlarında Belirtilen Sebeplerin Oluşmamasına Rağmen Harcama ve Gelir Gerektiren İş ve İşlemlerde Pazarlık Usulünün Yaygın Bir Şekilde (21/b ve 51/g) Kullanılması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	2019 yılında 4734 sayılı Kanun'un 21/b maddesinin uygulandığı herhangi bir ihalenin gerçekleştirilmediği görülmüştür. Ancak İdare tarafından taşınmazların, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Pazarlık usulüyle yapılacak işler" başlıklı 51'inci maddesinin (g) bendi uyarınca ihale edildiği tespit edilmiştir. İlgili tespit, 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun"Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" Bölümü'nde "Belediyeye Ait Taşınmazların Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi" başlığı ile konu edilmiştir.
Malatya İl Belediyesinden Kalma Gelirlerin Tahsilinde Gerekli Özenin Gösterilmemesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen vergiler, 2014 yılı 1'inci dönemden itibaren Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil

www.balioglu.net

			edilmemekte olup İdarenin takip birimi tarafından 2019 yılı itibarıyla 5.513 mükellefe ilişkin 30.982 adet taşınmaza haciz şerhi uygulanmıştır. Bulgu konusu vergilerin 2014 yılı itibarıyla toplam tahakkuk tutarı olan 21.920.630,58 TL'nin %67,47'si 2014-2019 yılları arasında tahsil edilmiştir. Söz konusu tahsilat tutarı 14.790.227,35 TL tutarındadır. Sonuç olarak bulgu doğrultusunda; anılan amme alacaklarına ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun uyarınca takip işlemlerinin gerçekleştirilmesine devam edildiği görüldüğünden anılan hususta yeniden bulgu düzenlenmemiştir.
Kamu İhale Kurulundan Uygun Görüşü Alınmadan, 4734 sayılı Kanun'un 21 ve 22'nci Maddelerindeki Parasal Limitlerin Aşılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılı içerisinde İdarenin 22/d ve 21/f kapsamında gerçekleştirdiği mal ve hizmet alımlarına ilişkin toplam tutar, bütçeye bu amaçla konulmuş olan ödenek tutarının %10'unu aşmamıştır.
Belediye Gelirlerinin Toplanmasında	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu doğrultusunda; anılan amme alacaklarına ilişkin

www.balioglu.net

Kanunda Belirtilen Sürelere ve Prosedürlere Riayet Edilmemesi			olarak 6183 sayılı Kanun uyarınca takip işlemlerinin gerçekleştirilmesine başlanıldığı görülmüş olup İdarenin takip birimi tarafından 2019 yılı itibarıyla 5.513 mükellefe ilişkin 30.982 adet taşınmaza haciz şerhi uygulandığından yeniden bulgu düzenlenmemiştir.
İstisnai Memuriyet Kadrosu Olan Özel Kalem Müdürlüğüne Atanan Kişilerin, Bir Süre Sonra Sınavsız Olarak Sınavla Girilebilecek Memur Kadrolarına Naklen Atanmaları	2018	Yerine Getirilmedi	Belediye tarafından özel kalem müdürlüğü kadrosuna gerçekleştirilen atamanın, memuriyete sınavsız girişin bir yöntemi olarak kullanılması hususu 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" Bölümü'nde "Özel Kalem Müdürlüğü Kadrosunun Memuriyete Sınavsız Giriş Yöntemi Olarak Kullanılması" başlığı ile konu edilmiştir.
Yevmiye Defterinde Yürürlükteki Mevzuata Aykırı Olarak Boş Yevmiye Kayıtlarının	2018	Kısmen Yerine Getirildi	2019 yılında boş yevmiye kayıtlarının bulunduğu tespit edilmiş ise de söz konusu boş yevmiye numaralarının,

www.balioglu.net

Bulunması			sair nedenler dolayısıyla banka tarafından yapılamayan işlemlerden kaynaklandığı ve idarece geliştirilen kontrol mekanizmalarının işlerliği ilgili hususun yerine getirileceği anlaşıldığından yeniden bulgu düzenlenmemiştir.
Belediye Tarafından Yapılan Tahsislerin Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu doğrultusunda; İdare tarafından tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlendiği görülmüştür.
Özel Maliyetler Hesabının Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılında İdare tarafından 264 Özel Maliyetler Hesabına kaydedilmesi gereken herhangi bir gider yapılmadığı, 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda konu edilen taşınmazlara ilişkin kira sözleşmelerinin de sona ermesi nedeniyle anılan hesabının kullanılmadığı görülmüştür.
Belediyeye Tahsisi Yapılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu doğrultusunda; İdareye tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlendiği görülmüştür.

www.balioglu.net